© AMI VITALE/PANOS/EDITINGSERVER.COM

សកម្មភាពដ៏ស្វាហាប់របស់គ្រូ : ក្រោយពីឆ្លងកាត់ឧបសគ្គសង្គមដ៏លំបាក ឡាលីតា នារីម្នាក់មកពីវណ្ណៈទាបកំពុងរីករាយបង្រៀនគណិតដល់សិស្សស្រីនៅក្នុងភូមិរបស់គាត់នៅឃុំកូប្រា។

ជំពូក ៣

វាយតម្លៃអំពីភាពជឿនលឿនឈានទៅសម្រេចគោលដៅអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

- វិសមភាពយេនឌ័រនៅគ្រប់កំរិតទាំងអស់
- គម្លាតប្រាំចំណុចនិយាពីរយៈពេលចូលរៀនក្នុងសាលា
- រវាងប្រទេសអ្នកក្រ និងអ្នកមាន
- គ្រូបង្រៀន : វិបត្តិខ្វះសមត្ថភាព
- បញ្ហាសិស្សរៀនមិនសូវបានលទ្ធផលល្អមាននៅគ្រប់កន្លែង
- សន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

ការ វាយតម្លៃពីផ្នែកចំរុះនៃគុណភាពអប់រំនៅតែរាំងស្ទះដោយសារកង្វះសន្ទស្សន៍ស្តង់ដា។ ថ្វីបើតួលេខមិនអាចឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ពីភាពស្មុគស្មាញនៃដំណើរការរៀនសូត្រក៏ដោយ ក៏សន្ទស្សន៍ភាគច្រើនដែលមានសម្រាប់ប្រើក្នុងការវាយតម្លៃគុណភាពគឺទាក់ទងនឹងសន្ទស្សន៍គុណវិស័យ។ សន្ទស្សន៍ទាំងនោះអាចឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញពីកំរិតគុណភាពមួយ បើទោះបីជាគុណភាពនោះពុំមានលក្ខណៈពេញលេញក៏ដោយ។ ជំពូកនេះលើកមកនិយាយអំពីដំណើរការរីកចម្រើនរួមឈានទៅសម្រេចគោលដៅទាំង ៦ នៃការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាដោយយកចិត្តទុកដាក់លើគុណភាពអប់រំ តាមរយៈការឆ្លុះបញ្ចាំងពីកត្តាមួយចំនួនទាក់ទងនឹងសាលារៀន និងលទ្ធផលនៃការសិក្សា ដូចជាការចំណាយប្រាក់របស់រដ្ឋាភិបាលទៅលើការអប់រំ អត្រាផលធៀបគ្រូ/សិស្ស កំរិតវប្បធម៌របស់គ្រូបង្រៀន រយៈពេលនៃការសិក្សាក្នុងសាលារបស់សិស្ស និងពិន្ទុតេស្ត។ ជារួមការរីកចម្រើនក្នុងការសម្រេចគោលដៅក្រុងដាកាមានរៀបរាប់ដោយសង្ខេបតាមរយៈសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ដែលមានបង្ហាញក្នុងរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាជាសកលឆ្នាំ ២០០៣។

សកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សា : ការប្រែប្រួលមិនសមហេតុផល

ការពន្យារពេលចូលរៀននៅសាលាគឺជាសកម្មភាពជួយកាត់បន្ថយយឺតៗនៃចំនួនសិស្សគ្រប់អាយុចូលរៀននៅបឋមសិក្សាដែលមិនបានចូលរៀនពីចំនួន ១០៦.៩ លាននាក់នៅឆ្នាំ ១៩៩៨ ទៅប្រមាណជា ១០៣.៥ លាននាក់នៅ ឆ្នាំ ២០០១។ អត្រានៃការធ្លាក់ចុះដូចនេះពុំទាន់មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធានាសម្រេចសកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សាឲ្យបានមុន ឬត្រឹមឆ្នាំ ២០១៥ ទេ។ សិស្សស្រីមានចំនួន ៥៧% នៃចំនួនសិស្សសរុប (ច្រើនជាង ៦០% នៅរដ្ឋអារ៉ាប់ និង អាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិច) ដែលនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៨ មានតែចំនួន ៥៩,៥%ប៉ុណ្ណោះ។

ក្រាហ្វ : ៣.១ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិត និងអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបនៅបឋមសិក្សា នៅប្រទេសដែលមានអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិតក្រោម ៩៥%– ២០០១

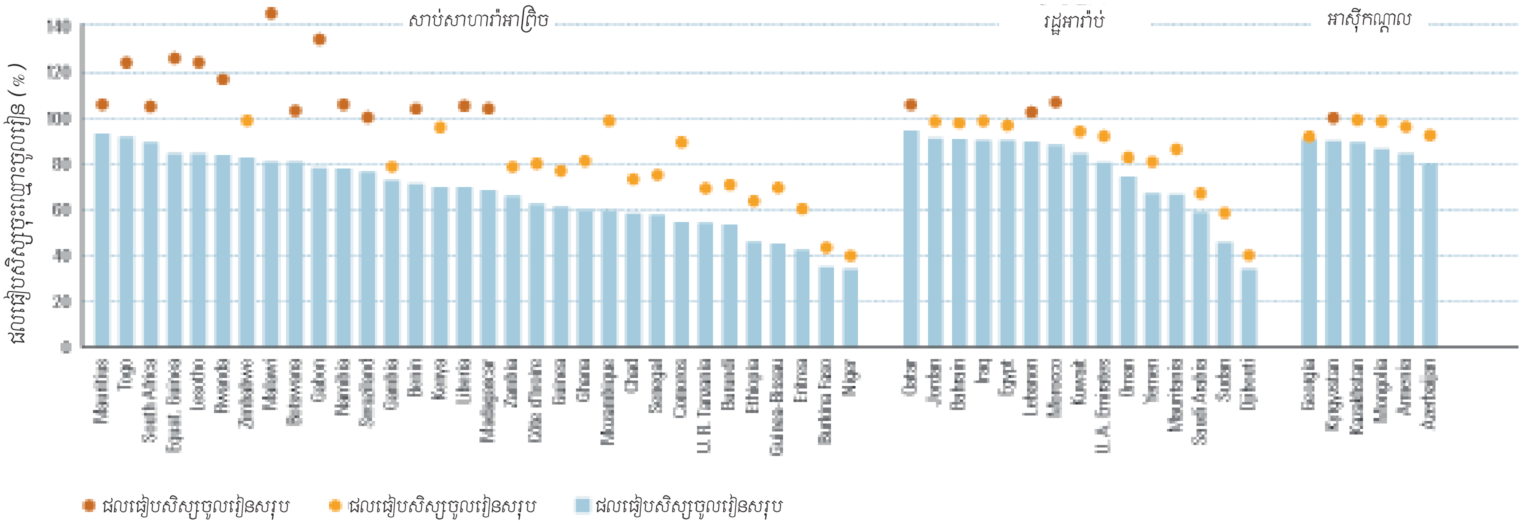

ប្រភព និងកំណត់សំគាល់ : អានជំពូក ៣ របាយការណ៍អប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិត (NER) ស្ទើរតែក្លាយទៅជាសូចនាករណ៍មួយបញ្ជាក់ពីគុណភាពនៃការអប់រំដោយសារតែអត្រានេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីវិសាលភាពដែលក្នុងនោះកុមារដែលស្ថិតក្នុងក្រុមអាយុចូលរៀនផ្លូវការធ្វើការចុះឈ្មោះចូលរៀន។ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិតមិនរាប់បញ្ចូលកុមារ ដែលបានចុះឈ្មោះចូលរៀន ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្រៅក្រុមអាយុចូលរៀនផ្លូវការដោយសារការចុះឈ្មោះចូលរៀនមុន ឬយឺតយ៉ាវ ឬក៏ត្រួតថ្នាក់នោះទេ។

ភាពខុសគ្នានៅថ្នាក់តំបន់មានកំរិតខ្ពស់។ ក្នុងប្រទេសនៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិកជាច្រើន ប្រទេសនៅអារ៉ាប់មួយចំនួន និងប្រទេសប៉ាគីស្ថាន អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិតគឺស្ថិតនៅក្រោម ៧០%។ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំក្នុងប្រទេសជាច្រើននៅអឺរ៉ុបកណ្ដាល និងខាងកើតស្ថិតនៅចន្លោះរវាង ៧០% ទៅ ៩០%។ ការចូលរៀនក្នុងសាលាបឋមសិក្សារបស់ក្មេងស្រីនៅទាបជាងក្មេងប្រុសយ៉ាងខ្លាំងក្នុងប្រទេសចំនួន ៧១ ក្នុងចំណោម ប្រទេសចំនួន ១៧៥។ ប្រទេសទាំងអស់ លើកលែងតែប្រទេសបីប៉ុណ្ណោះ ដែលមានអត្រាសមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខ ក្រោម ០,៩០ គឺជាប្រទេសស្ថិតនៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក (ពោលគឺអាហ្វ្រិកខាងលិច) រដ្ឋនៅអារ៉ាប់ អាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិច។

កត្តានានា ដូចជាតម្លៃសម្រាប់ចុះឈ្មោះចូលរៀន និងចម្ងាយពីសាលាជាញឹកញាប់ បង្កឲ្យមានការចុះឈ្មោះចូលរៀនយឺតយ៉ាវ។ នៅក្នុងអនុតំបន់សាហារ៉ានៃទ្វីប អាហ្វ្រិក កុមារប្រមាណជា ២០% ទៅ ៤០% ដែលបានចូលរៀនថ្នាក់ទី ១ មាន អាយុច្រើនជាងអាយុត្រូវចូលរៀនផ្លូវការចំនួនពីរ ឬពីរឆ្នាំ។ ជាងនេះទៅទៀតប្រព័ន្ធអប់រំពេលខ្លះខិតខំទទួលសិស្សដល់ចំនួនកំណត់ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសទាំងឡាយណា ដែលមានអត្រាចុះឈ្មោះសរុប (GER) ស្ថិតនៅក្រោម ១០០% ហើយប្រទេសច្រើនជាង៤០ មានអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបនៅក្រោម ១០០% និងអត្រាចុះឈ្មោះពិតនៅក្រោម ៩០% ដែលជាការឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញពីតម្រូវការលើកកំពស់សមត្ថភាពប្រព័ន្ធអប់រំរៀន (ចូរមើលរូប ៣.១)។

នៅប្រទេសដែលមានចំណូលទាបជាច្រើន កុមារត្រូវបង្ខំចិត្តបោះបង់ចោលសាលាដោយសារការចំណាយ បរិយាកាសក្នុងថ្នាក់រៀនមិនសមស្រប ឬដោយសារតម្រូវការឲ្យជួយរកប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គ្រួសារ

ការបញ្ចប់ការអប់រំនៅសាលាបឋមសិក្សានៅតែជាបញ្ហាដ៏ចំបងមួយ។ នៅប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប កុមារជាច្រើនត្រូវបង្ខំចិត្តបោះបង់ចោលសាលាដោយសារការចំណាយ បរិយាកាសក្នុងថ្នាក់រៀនមិនសមស្រប ឬដោយសារតែតម្រូវការឲ្យជួយរកប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គ្រួសារ។ ទោះបី ជាអត្រាសិស្សរៀនបន្តពីថ្នាក់ទី ១ ដល់ទី ៥ បានកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើនក្នុង ទសវត្សរ៍ ១៩៩០ (ហើយនៅក្នុងករណីមួយចំនួនមានការកើនឡើងរហូតដល់ជាង ១០ ភាគរយពីឆ្នាំ ១៩៩៨ ទៅឆ្នាំ ២០០១) ប្រទេស ៣០ ក្នុងចំណោមប្រទេស ៩១ មិនបានសម្រេចអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនចំនួន ៧៥% នេះបើយោងតាមទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ ហើយមានអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនទាបជាង ៦៦% នៅក្នុងប្រទេសអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក ចំនួនពាក់កណ្ដាល (ក្រាហ្វ ៣.២)។ ការធ្លាក់ចុះដ៏ខ្លាំងក្លាក្នុងប្រទេសជាច្រើន ដូចនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញពីការធ្លាក់ចុះលើគុណភាពនៃការអប់រំ។

ការអប់រំនៅមធ្យមសិក្សា និងសាកលវិទ្យាល័យ: លំនាំពីរ៉ាមីតចង្អៀត

ក្នុងខណៈពេលដែលប្រទេសជាច្រើន (ប្រមាណជា ១៤៤ ប្រទេស)បានប្ដេជ្ញាប្រែក្លាយការអប់រំមធ្យមសិក្សាទៅជាកាតព្វកិច្ចនៃការអប់រំ ក៏សិស្សបញ្ចប់សាលាបឋមសិក្សាជាច្រើនជាញឹកញាប់ មិនបន្តការរៀនសូត្ររហូតដល់មធ្យមសិក្សាទេ ជាពិសេសសិស្សបឋមសិក្សាក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ។ នៅឆ្នាំ ២០០១ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបជាមធ្យមក្នុងកំរិតមធ្យមសិក្សាក្នុង ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍគឺមានតែចំនួន ៥៧% ដែលចំនួននេះបើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងប្រទេសអភិវឌ្ឍមានតែចំនួនពាក់កណ្ដាលប៉ុណ្ណោះ។ គម្លាតនេះកាន់តែធំឡើងនៅកំរិតសាកល

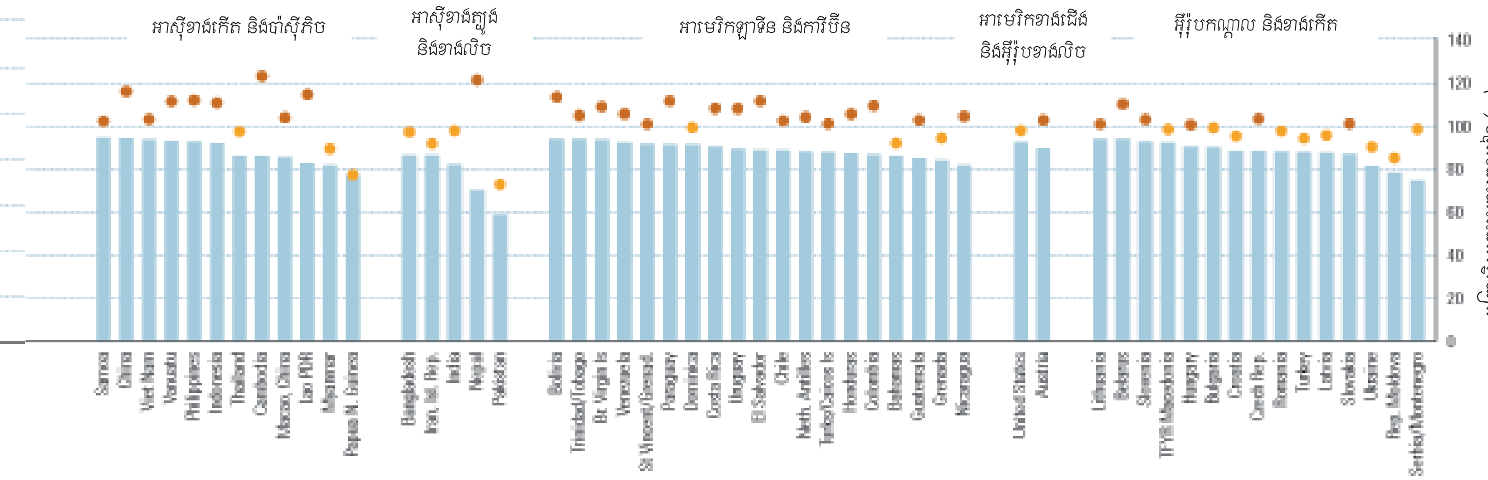

ក្រាហ្វ ៣.២ : អត្រាសិស្សរៀនបន្តរហូតចប់ថ្នាក់ទី ៥ និងចំនួនថ្នាក់ដែលមានសិស្សបោះបង់ចោលសាលានៅបឋមសិក្សាឆ្នាំ ២០០១

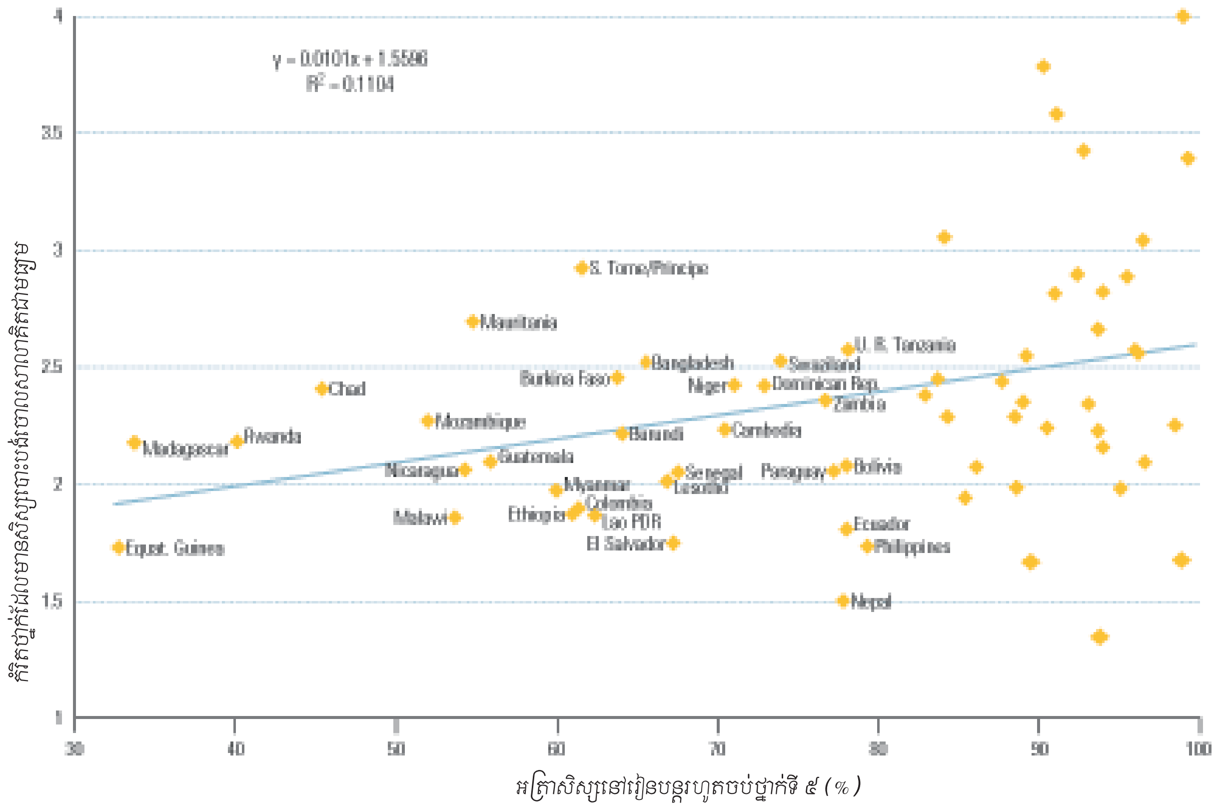

តារាងនេះបង្ហាញតែប្រទេសដែលមានអត្រាសិស្សបនរៀនចប់ទី ៥ ក្រោម ៨០%
ប្រភព និងកំណត់សំគាល់ : អានជំពូក ៣ របាយការណ៍អប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

វិទ្យាល័យ ដែលអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបមានចំនួន ៩៥%ក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ និងចំនួន ១១%ក្នុង ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ។ រវាងពីឆ្នាំ ១៩៩៨ និង ២០០១ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបកើនឡើងចំនួនជាង ២% ក្នុងប្រទេស ៨០ ក្នុងចំណោមប្រទេស ១៣១ ដែលចំនួននេះបានមកពីទិន្នន័យនៅកំរិតមធ្យមសិក្សា និងក្នុងប្រទេស ៥៦ ក្នុងចំណោមប្រទេស ៩៥ នៅកំរិតសាកលវិទ្យាល័យ។ វិសមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខកើនឡើងនៅគ្រប់កំរិតនៃការអប់រំទាំងអស់។ ទិន្នន័យដែល

ប្រមូលបាននៅតាមកំរិតទាំង ៣ ក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ៨៣ ប្រទេសចំនួនពាក់កណ្តាលបានសម្រេច ជោគជ័យលើសមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខក្នុងការអប់រំបឋមសិក្សា ប៉ុន្តែតិចជាង ១ ភាគ ៥ ក្នុង កំរិតមធ្យមសិក្សា និងមានតែ ៤ ប្រទេសប៉ុណ្ណោះមានសមភាពយេនឌ័រនៅសាកលវិទ្យាល័យ។

រយៈពេលចូលរៀនក្នុងសាលា : គម្លាត ៥ ចំណុចរវាងប្រទេសអ្នកមាន និងអ្នកក្រ

ការបូកបញ្ចូលគ្នានៃការចុះឈ្មោះចូលរៀនគិតតាមអាយុនៅកំរិតទាំងបីនៃការអប់រំ តើមនុស្សម្នាក់ៗអាចរំពឹងថានឹងស្ថិតនៅសាលារៀនបានរយៈពេលយូរប៉ុន្មាន? ការគិតគូរពីរយៈពេលនេះគឺជាការចាំបាច់ចំពោះវិធានការរំពឹងទុកនៃការចំណាយពេលវេលាក្នុងសាលារៀនដែលគិតបញ្ចូលទាំងការត្រួតថ្នាក់ផងដែរ។ កុមារនៅក្នុងពិភពលោកបានចំណាយពេលថែមមួយឆ្នាំនៅក្នុងសាលារៀននៅអំឡុងទសវត្សរ៍ ១៩៩០ ឡើងរហូតដល់ ៩,២ ឆ្នាំនៅបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា និង ១,១ ឆ្នាំ នៅក្រោយការអប់រំមធ្យមសិក្សាដែលមានចំនួនឆ្នាំសរុប ១០,៣ ឆ្នាំ។ ជាមធ្យមកុមារម្នាក់នៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិកនឹងទទួលការសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាតិចជាងកុមារនៅអឺរ៉ុប និងអាមេរិកចំនួន ៥ ទៅ ៦ ឆ្នាំ។

កុមារមួយនាក់នៅអាហ្វ្រិកសាប់ សាហារាអាចមានសង្ឃឹមទទួល បានការអប់រំបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា ពី៥ទៅ៦ ឆ្នាំច្រើនជាងកុមារ ម្នាក់នៅអឺរ៉ុបខាងលិច ឬអាមេរិក

ការបាត់បង់ឱកាសអប់រំធ្ងន់ធ្ងរនៅកើតមានឡើងនៅអាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិច និងរដ្ឋអារ៉ាប់មួយចំនួនដែលមិនទាន់បានសម្រេចសកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សានៅឡើយ។ ភាពខុសគ្នារវាងប្រទេសដែលមានការរំពឹងទុកនៃការចំណាយពេលវេលានៅសាលាខ្ពស់បំផុត និងទាបបំផុតគឺមានចំនួនរហូតដល់៥ដង។ ការកំណត់ក្រុមដែលនៅតែគ្មានឱកាសចូលរៀននៅសាលាបឋមសិក្សាបន្ទាប់ពីមានការពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់នៃការអប់រំមធ្យមសិក្សាគឺជាភារកិច្ចបន្ទាន់នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍជាច្រើន ដូចជាប្រទេសនៅអាមេរិកឡាទីន ការាប៊ីន អាស៊ីខាងកើត និងប៉ាស៊ីហ្វិក។

ការបង្ហាត់បង្រៀន : គឺជាមុខរបរប្រកបដោយភាពធុញថប់ក្នុងចិត្ត

ដូចបានធ្វើការកត់សំគាល់ជាញឹកញាប់នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះគ្រូបង្រៀនមានឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លាបំផុតទៅលើការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ទិន្នន័យដែលមានស្រាប់បញ្ជាក់ថា គ្រូនៅសាលាបឋមសិក្សាភាគ ច្រើនមានកង្វះខាតកំរិតវប្បធម៌ការបណ្តុះបណ្តាល និងយល់ដឹងជ្រៅជ្រះពីខ្លឹមសារនៃការអប់រំ ជាពិសេសគ្រូបង្រៀនក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ។ ស្តង់ដាកំរិតវប្បធម៌ជាតិសម្រាប់គ្រូបឋមសិក្សាមានចាប់ពីការអប់រំក្នុងសាលារៀនពី១២ ឆ្នាំដល់១៧ ឆ្នាំក្នុងប្រទេសចំនួន ២៦ នៃអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក ដែលគេបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅឆ្នាំ ២០០១។ គ្រូបង្រៀនតិចជាង ១០%នៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួនតូចបានឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាអប្បបរមានៃការអប់រំអនុវិទ្យាល័យ ហើយមានប្រទេសជាច្រើនមិនបានឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាដែលបានកំណត់នៅតាមសាលាមធ្យមសិក្សាទេ។ ទាក់ទងនឹងការយល់ដឹងជ្រៅជ្រះរបស់គ្រូបង្រៀនទៅលើកម្មវិធីសិក្សា ការស្រាវជ្រាវនៅពេលថ្មីៗមួយក្នុងប្រទេសចំនួន៧ នៅអាហ្វ្រិកខាងត្បូងបានឲ្យដឹងថាគ្រូបង្រៀនគណិតវិទ្យានៅសាលាបឋមសិក្សាមានចំណេះដឹងតែទៅលើលេខនពន្ធមូលដ្ឋានប៉ុណ្ណោះ ហើយតាមពិតគ្រូទាំងនោះប្រលងបានពិន្ទុទាបជាងការសិក្សាចំពោះវិញ្ញាសារតេស្តដូចគ្នា។

គ្រូបង្រៀនសាលាបឋមសិក្សាថ្មីៗមួយចំនួនដែលមានចំណេះដឹងឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាជាតិបានធ្លាក់ចុះនៅប្រទេសជាច្រើនក្នុងអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក។ ឧទាហរណ៍ គ្រូចំនួន ៣០% ប៉ុណ្ណោះដែលបានបង្រៀននៅឆ្នាំដំបូងមានចំណេះដឹងឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាជាតិក្នុងប្រទេសហ្កាមបៀរ។ ចំនួនភាគរយកាន់តែធ្លាក់ចុះតទៀតក្នុងប្រទេសបូតស្វាណា (១០%) ឡេសូថូ (១១%) និងឆាដ (១៩%) ដែលស្តង់ដានៃប្រទេសទាំនោះគឺការអប់រំមធ្យមសិក្សា និងប្រទេសតូកូ (២%) ហ្គីនៀប៊ីសាវ (១៥%) និងកាមេរ៉ូន (១៥%) ដែលជាទូទៅស្តង់ដានៃ ប្រទេសទាំងនេះគឺអនុវិទ្យាល័យ។ និន្នាការនេះអាចឆ្លុះបញ្ចាំងពីការកើនឡើងនៃការជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀន ដោយមិនបានពិចារណាទៅលើកំរិតវប្បធម៌ចាំបាច់ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសម្ពាធដែលកើតមានឡើងដោយសារតែការកើនឡើងនៃការចុះឈ្មោះចូលរៀននៅតាមកំរិតផ្សេងៗ។ ជាងនេះទៀត ការបែងចែកគ្រូបង្រៀនពុំមានភាពស្មើគ្នានៅទូទាំងប្រទេស ដោយមានតំបន់ដាច់ស្រយាលមួយចំនួន ជាធម្មតាមានគ្រូដែលពុំមានការបណ្តុះបណ្តាលខ្ពស់។ ស្ថានភាពដូចនោះធ្វើឲ្យកាន់តែអាក្រក់ដល់កាលៈទេសៈលំបាកមួយចំនួន ដូចជាប្រទេសទាំងឡាយដែលមានជម្លោះ ឬទើបតែងើបចេញពីជម្លោះ។

ទោះបីជាទិន្នន័យត្រូវបានប្រមូលមិនតាមលំដាប់លំដោយក៏ដោយ ក៏ការសិក្សាស្រាវជ្រាវព្រាវៗក្នុងប្រទេសជាច្រើនបញ្ជាក់ថា អវត្តមានគ្រូបង្រៀននៅតែជាបញ្ហារ៉ាំរ៉ៃមួយ។ តម្រូវការដើម្បីថែរក្សាការងារទីពីរ កង្វះខាតការថែទាំស្តង់ដាវិជ្ជាជីវៈ និងកង្វះខាតការគាំទ្រពីស្ថាប័នអប់រំគឺជាបុព្វហេតុទូទៅ។

ការរាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍គឺកំពុងតែធ្វើឲ្យធ្លាក់ចុះយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរនូវការផ្តល់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព នាំឲ្យមានអវត្តមានគ្រូបង្រៀន និងមានផលប៉ះពាល់ដល់ការអប់រំ។ ប្រទេសហ្កមប៊ីបានធ្វើការប៉ាន់ស្មានថា គ្រូបឋមសិក្សាចំនួន ៨១៥ នាក់ស្លាប់ដោយសារជំងឺអេដស៍នៅឆ្នាំ ២០០១ ដែលត្រូវជា ៥៤% នៃគ្រូដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលនៅឆ្នាំនោះ។ ក្រសួងសុខាភិបាលប្រទេសកេនយ៉ាបានអះអាងថា មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍បានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យអប់រំដែលធ្វើឲ្យមានការកើនឡើងនៃអត្រាស្លាប់ក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀន និងប៉ះពាល់ដល់វិស័យអប់រំក្នុងអំឡុងពេលមួយទសវត្សរ៍កន្លងទៅនេះ។ ដោយសារការរាលដាលនៃមេរាគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ក្នុងប្រទេសជាច្រើន (ជាពិសេសប្រទេសនៅអឺរ៉ុបខាងកើត និងអាស៊ី) មេរោគ/ជំងឺនេះអាចជ្រាបចូលទៅវាយប្រហារដល់ប្រព័ន្ធអប់រំកាន់តែខ្លាំងក្លាឡើង។

ផលធៀបសិស្ស និងគ្រូបង្រៀនត្រូវបានប្រើសម្រាប់ឆ្លុះបញ្ចាំងពីគុណភាពអប់រំ។ ទោះបីជាផលប៉ះពាល់ទៅលើលទ្ធផលនៃការអប់រំនៅតែជាប្រធានបទសម្រាប់ពិភាក្សាក្តី ក៏ការអង្កេតបង្ហាញថា សិស្សក្នុងថ្នាក់រៀននៃសាលាបឋមសិក្សាក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍមានចំនួនច្រើន (គ្រូម្នាក់បង្រៀនសិស្ស ៦០ នាក់) ដែលចំនួននេះមិនសមស្របដល់ការរៀនសូត្រឡើយ។ នៅក្នុងប្រទេសដែលមានអត្រាផលធៀបគ្រូ និងសិស្សខ្ពស់បំផុតស្ទើរតែគ្មានសិស្សចំនួន ១ ភាគ ៣ ដែលបានចូលរៀនបឋមសិក្សា រៀនរហូតដល់ថ្នាក់ទី ៥។ អត្រាផលធៀបគ្រូ និងសិស្សមានការកើនឡើងក្នុងពេលមួយទសវត្សរ៍កន្លងទៅនេះក្នុងប្រទេសទាំងឡាយដែលអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិតមានការកើនឡើង ជាពិសេស នៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក និងអាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិច។ ដូចនេះ ចំនួនគ្រូនៅជាបញ្ហាចោទមួយក្នុងប្រទេសដែលប្រព័ន្ធអប់រំបឋមសិក្សាកើនឡើងច្រើន។ គុណភាពនៃការអប់រំនឹងមានភាពមិនច្បាស់លាស់ ប្រសិនបើតម្រូវការចូលបង្រៀនរបស់គ្រូមានការបន្ធូរបន្ថយ ឬបន្ទុកការងាររបស់គ្រូបង្រៀនមានការកើនឡើង។

ការផ្តល់មូលនិធិ : តើរដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាចិត្តប៉ុន្មាន?

ការចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ការអប់រំគឺជាសូចនាករណ៍ដ៏ល្អមួយបញ្ជាក់ពីការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលដើម្បីគុណភាពអប់រំ បើទោះបីជាមានកង្វះខាតទិន្នន័យពិស្តារទាក់ទងនឹងអគារ និងសម្ភារបំពាក់ក្នុងអគារ ព្រមទាំងសម្ភារបង្រៀន និងរៀនក៏ដោយ។ លទ្ធផលពីកម្មវិធីសម្រាប់វាយតម្លៃសិស្សអន្តរជាតិ (PISA) បង្ហាញឲ្យឃើញថា សិស្សក្នុងប្រទេសទាំងឡាយណាដែលធ្វើវិនិយោគធនធានច្រើនទៅលើការអប់រំទទួលបានជំនាញអក្ខរកម្មល្អប្រសើរ។ ទំនាក់ទំនងនេះមានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់ក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍខ្លះ ដូចជាប្រទេសទាំងឡាយនៅអឺរ៉ុបកណ្តាល និងខាងកើត និងប្រទេសមួយចំនួនទៀតនៅអឺរ៉ុបខាងលិចដែលមានកំរិតនៃការចំណាយទាប។ លទ្ធផលនៃការសិក្សា PISA ផ្សេងទៀតបង្ហាញថា ធនធានអាចមានឥទ្ធិពលខ្លាំងទៅលើលទ្ធផលនៃការអប់រំនៅពេលការចំណាយដំបូងមានកំរិតទាប ប៉ុន្តែឥទ្ធិពលនោះត្រូវបញ្ឈប់ទៅវិញនៅពេលមានការកើនឡើងនៃការចំណាយ។

ការចំណាយសាធារណៈលើការអប់រំឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញពីសមាមាត្រនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបក្នុងប្រទេសអ្នកមានច្រើនជាងប្រទេសក្រីក្រ ដែលប្រទេសអ្នកមានទាំងនោះបានសម្រេចគោលដៅការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (មធ្យមភាគតំបន់ : ៥,២% នៅអាមេរិកខាងជើង និងអឺរ៉ុបខាងលិច)។ នេះតម្រូវឲ្យមានការពង្រីកឲ្យប្រព័ន្ធអប់រំដែលមានកង្វះខាតធនធានស្រាប់ ពោលគឺកង្វះខាតនៃការគ្របដណ្តប់របស់ប្រព័ន្ធអប់រំទាំងនោះ (មធ្យមភាគតំបន់ : ៣,៣% ក្នុងអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក និង៣,៩% នៅអាស៊ីខាងកើត និងប៉ាស៊ីហ្វិក។ គ្មានព័ត៌មានទាក់ទងនឹងបញ្ហាចំណាយក្នុងប្រទេសអាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិច និងអារ៉ាប់ឡើយ)។

មាតាបិតាចេះអក្សរច្រើនចង់អប់រំកូនឲ្យចេះអក្សរ : ឪពុកម្នាក់កំពុងរៀនអាន និងសរសេរនៅប្រទេសហ្គីនេ

ក្រាហ្វ ៣.៣ បង្ហាញពីការប្រែប្រួលនៃការចំណាយពិតប្រាកដក្នុងប្រទេសមួយចំនួននៅឆ្នាំ ១៩៩៨ និង ២០០១។ ជាទូទៅ ការចំណាយពុំមានការប្រែប្រួលឡើយក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍក្នុងពេលនោះ ប៉ុន្តែប្រទេស កំពុងអភិវឌ្ឍមួយចំនួនតូចបានបង្កើនការចំណាយយ៉ាងច្រើន ពោលប្រទេសនៅអាស៊ីខាងកើត និងអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក អាមេរិកឡាទីន និងការ៉ាបឺន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ប្រទេសធំៗមួយចំនួនបានកាត់បន្ថយការចំណាយយ៉ាងសម្បើម ដែលរួមមានប្រទេសហ្វីលីពីន (ចំនួន ២៤%) និង ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី (ចំនួន ៨%)។

ក្រាហ្វ ៣.៣ : បំរែបំរួលនៃការចំណាយសរុបក្នុងវិស័យអប់រំតាមការដាក់ស្តែងឆ្នាំ ១៩៩៨ – ២០០១

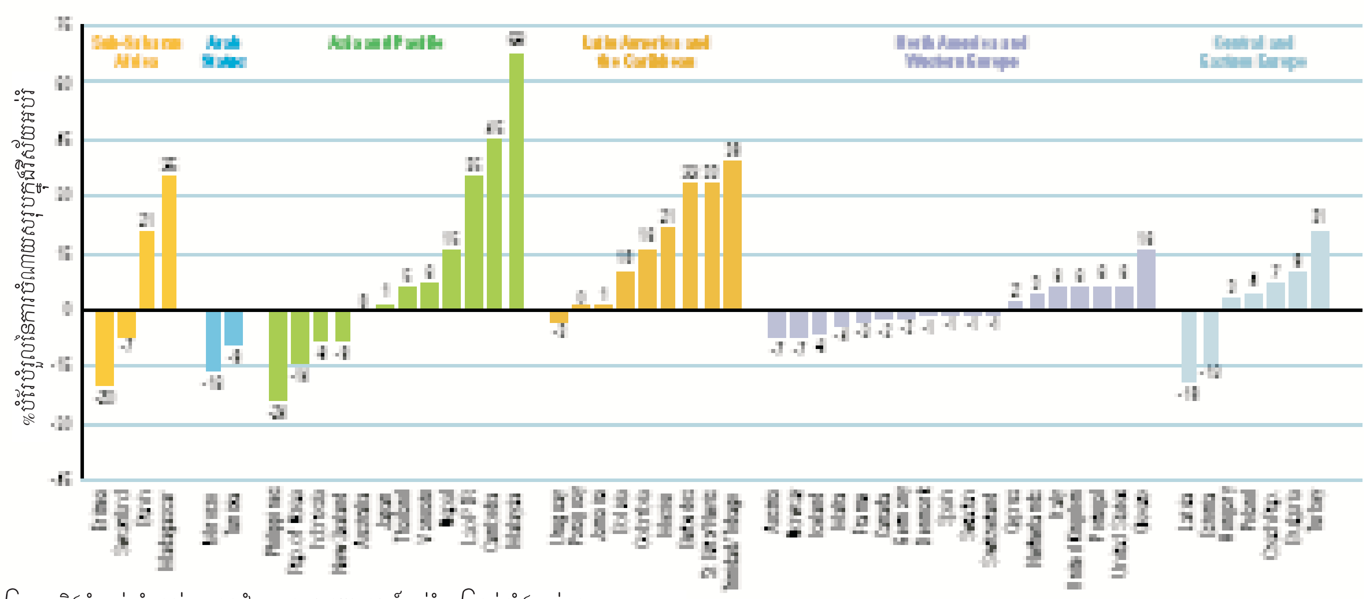

ប្រភព និងកំណត់សំគាល់ : អានជំពូក ៣ របាយការណ៍អប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

ការជជែកនានាបន្តធ្វើឡើងទាក់ទងនឹងការចំណាយលើប្រាក់ខែគ្រូបង្រៀនក្នុងកំរិតសមស្រប ដែលការចំណាយលើប្រាក់ខែ គឺជាការចំណាយច្រើនបំផុត ជាពិសេសក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍដែលជាញឹកញាប់ ការចំណាយលើសៀវភៅសិក្សា និងសម្ភារបង្រៀនផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេស ទាំងនោះមាន ចំនួនស្ទើរតែមិនដល់១%។ តម្រូវការសន្សំធនធានសម្រាប់ការចំណាយលើការអប់រំត្រូវតែមានតុល្យភាពជាមួយនឹងតម្រូវការចំណាយលើគ្រូបង្រៀនដើម្បីទាក់ទាញ និងរក្សាគ្រូបង្រៀនដែលមានសមត្ថភាព។

> **តម្រូវការសន្សំធនធានសម្រាប់ការចំណាយលើការអប់រំត្រូវតែមានតុល្យភាពជាមួយនឹងតម្រូវការចំណាយលើគ្រូ បង្រៀនដើម្បីទាក់ទាញនិងរក្សាគ្រូបង្រៀនដែលមានសមត្ថភាព។**

ភាពជាដៃគូរវាងផ្នែកសាធារណៈ និងផ្នែកឯកជនត្រូវបានលើកកំពស់កាន់តែខ្លាំងឡើងដោយចាត់ទុកជាមធ្យោបាយមួយសម្រាប់កាត់បន្ថយភាពមិនប្រាកដប្រជា និងកង្វះខាតនៃការចំណាយថវិកាសាធារណៈ។ មានបញ្ហាកើតឡើងមិនចុះសំរុងគ្នាទាក់ទងនឹងគុណភាព និងសមធម៌។ សហគមន៍ មានលទ្ធភាពខុសគ្នាក្នុងការ ទាក់ទាញការចំណាយពីរដ្ឋាភិបាល និងសុំមូលនិធិពីផ្នែកឯកជន។

តើសិស្សអាចសិក្សាចេះដឹងបានកំរិតណា?

ទិន្នន័យពីការវាយតម្លៃជាតិ និងអន្តរជាតិបង្ហាញថា កុមារក្នុងប្រទេសជាច្រើនពុំមានជំនាញមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ឡើយ។ លទ្ធផលទាបនេះមាននៅគ្រប់ទីកន្លែង។ ប្រទេសដែលសិស្សមានជំនាញមូលដ្ឋានទាបគឺជាប្រទេសទាំងឡាយណាដែលភាពប្រព័ន្ធអប់រំទន់ខ្សោយ ដូចជាការចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់សិស្ស និងធនធានសម្រាប់ការអប់រំ។ ចូរពិនិត្យឧទាហរណ៍នានាដូចខាងក្រោម:

អាមេរិកឡាទីន ការវាយតម្លៃជាតិក្នុងប្រទេសអាមេរិកឡាទីន ៤ បញ្ជាក់ឲ្យឃើញពីកំរិតទាបនៃលទ្ធផលនៃការអប់រំក្នុងចំណោមសិស្សភាគច្រើននៅពេលរៀនចប់បឋមសិក្សា។ នៅក្នុងប្រទេស នីការ៉ាហ្គ័រ (២០០២) សិស្សចំនួន ៧០% រៀនបានលទ្ធផលអប្បបរមាលើមុខវិជ្ជា ភាសានិងសិស្សច្រើនជាង៨០% រៀនបានលទ្ធផលអប្បបរមាលើមុខវិជ្ជាគណិត។ នៅអ៊ូរ៉ូហ្គាយ (១៩៩៩) ការសិក្សាមុខវិជ្ជាភាសារបស់សិស្សថ្នាក់ទី ៦ ចំនួន ៤០% គឺ "ខ្សោយ" ឬ "ខ្សោយបំផុត"។ នៅប្រទេសអែលសាល់វ៉ាឌ័រ (១៩៩៩) សិស្សថ្នាក់ទី ៦ ចំនួន ៤០% រៀនបានលទ្ធផលអប្បបរមាលើមុខវិជ្ជាភាសា គណិតវិទ្យា វិជ្ជសាស្ត្រ និង សិក្សាសង្គម។ នៅហុងឌុយរ៉ាស់ (២០០២) ការរៀនសូត្រលើមុខវិជ្ជា ភាសា និង គណិតសាស្ត្ររបស់ សិស្សថ្នាក់ទី ៦ ចំនួន ៩០% គឺខ្សោយ។

អាហ្វ្រិក ការស្រាវជ្រាវមួយដែលបានធ្វើឡើងដោយក្រុមអង្គការអាហ្វ្រិកខាងត្បូងសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យគុណភាពអប់រំ (១៩៩៥–៩៨) បានវាស់ស្ទង់ពីលទ្ធភាពចេះអានរបស់សិស្សបឋមសិក្សាដោយធ្វើការប្រៀបធៀបទៅនឹងស្តង់ដាដែលបង្កើតឡើងដោយជំនាញការអានថ្នាក់ជាតិ និងគ្រូបង្រៀនថ្នាក់ទី ៦។ ក្នុងចំណោមប្រទេសទាំងប្រាំពីរមានប្រទេស ៤ ដែលសិស្ស ថ្នាក់ទី ៦ តិចជាងពាក់កណ្តាលមានសមត្ថភាពអប្បបរមាលើការអាន។ លទ្ធផលទាបនេះក៏បានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ផងដែរក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយ PASEC (១៩៩៦–២០០១) ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងប្រទេសអាហ្វ្រិក ៦ និយាយភាសាបារាំង : ១៤% ក្នុង ចំណោមសិស្សថ្នាក់ទី ៥ ចំនួន ៤៣%មាន លទ្ធផលទាបលើមុខវិជ្ជា ភាសាបារាំង ឬមុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា។ ឧទាហរណ៍ នៅប្រទេសសេនេហ្កាល់ សិស្សជាង ៤០%មានការលំបាករៀបលំដាប់លេខមួយចំនួនដែលមានទសភាគពីរខ្ទង់។

អង្កេតតំបន់ចំរុះ យោងតាមការវិវត្តរីកចម្រើនលើការស្រាវជ្រាវពីសមត្ថភាពអានអន្តរជាតិ (PIRLS ២០០១) សិស្សថ្នាក់ទី ៤ យ៉ាង ច្រើនក្នុងប្រទេសមួយចំនួនមានជំនាញអានមិនទូលំទូលាយ។ ក្នុងប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមដូចជា អាហ្សង់ទីន បេលី កូឡុំប៊ី អ៊ីរ៉ង់ និងម៉ារ៉ុក សិស្ស ជាងពាក់កណ្តាលទទួលលទ្ធផលក្រោមកំរិតកំណត់ ២៥ ភាគរយ (ដែលជាពិន្ទុ កំណត់ជាអន្តរជាតិ)។ ការស្រាវជ្រាវមួយរបស់ PISA ក្នុងប្រទេស ៤៣ ឲ្យដឹងថា សិស្សអាយុ ១៥ ឆ្នាំ ចំនួន ១៨% ក្នុងប្រទេស OECD (ដែលភាគច្រើនមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់) មានចំណេះដឹងលើការអានទាបបំផុត ចំណែកសិស្សដែលមានអាយុដូចគ្នាក្នុងប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលទាប និងមធ្យមគឺមានចំនួន៤០%។

សិស្សក្នុងតំបន់ជនបទ និងពីគ្រួសារដែលមានស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមទាបមានលទ្ធផលទាបជាងនេះទៅទៀត។ ទំនាក់ទំនងរវាងការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមដែលជាទូទៅត្រូវបានវាស់ស្ទង់តាមរយៈកំរិតសិក្សារបស់ម្តាយឪពុកផ្តល់ព័ត៌មានដ៏សំខាន់ទាក់ទងទៅនឹងលទ្ធផលនៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ឧទាហរណ៍ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយ ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងប្រទេស ១២ ដោយ LLECE បានបង្ហាញថា សិស្សក្នុងប្រទេសគុយបាទទួលលទ្ធផលលើ

ការរៀនសូត្រខ្ពស់បំផុត និងម្ដាយឪពុកបានទទួលការសិក្សាខុសគ្នាតិចតួចបំផុត។ សិស្សក្នុងប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមមានលទ្ធផលស្ថិតក្រោមមធ្យមភាគ OECD ដែលលទ្ធផល ទាំងនោះមាន ទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាង ជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ចំណែកឯក្នុងប្រទេសធំៗមួយចំនួន (ដូចជាប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី) បើទោះបីជាមានស្ថានភាពគ្រួសារធូរធារខ្លាំងក៏ដោយ ក៏លទ្ធផលរៀនសូត្ររបស់សិស្សទាបជាងសិស្ស OECD ដែលមានស្ថានភាពគ្រួសារទន់ទាបបំផុតដោយសារតែដំណើរការមិនល្អនៃប្រព័ន្ធអប់រំក្នុងប្រទេសទាំងនោះ។

ការធានាគុណភាព ការពង្រីកឱកាសចូលរៀន

តើអត្រាចុះឈ្មោះពិត និងពិន្ទុតេស្តអាចមានទំនាក់ទំនងគ្នាដែរឬទេ? ការនេះទំនងជាពុំមានទំនាក់ទំនងគ្នាឡើយ។ បញ្ហាគន្លឹះនោះគឺថាតើប្រទេសទាំងឡាយសម្រេចបានយ៉ាងណា បើគេចង់បានទាំងគុណភាពទាំងបរិមាណនៃការសិក្សានោះ? តំបន់ដែលមានឱកាសចូលរៀនបឋមសិក្សានៅតែមានការលំបាកចំពោះប្រជាជនមួយចំនួន ដូចជានៅអនុតំបន់ សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក អាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិច និងរដ្ឋអារ៉ាប់មួយចំនួនតម្រូវឲ្យបង្កើតគោលនយោបាយតឹងរឹងសម្រាប់កសាងប្រព័ន្ធអប់រំរបស់គេឡើងវិញ រីឯប្រទេសខ្លះទៀតតម្រូវឲ្យយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើផ្នែកជាក់លាក់មួយចំនួននៃគោលនយោបាយអប់រំ ជាពិសេសលើផ្នែកលទ្ធផលនៃការរៀនសូត្រ ឬឱកាសចូលសិក្សារបស់ក្រុមមនុស្សដែលមិនសូវមានឱកាស និងជួបការលំបាក។

ការលើកកំពស់ឱកាសៈ ការគាំពារ និងអប់រំកុមារតូច

ការរីកចម្រើនទៅលើឱកាសប្រើប្រាស់កម្មវិធីគាំពារ និងអប់រំកុមារតូចមុនបឋមសិក្សាឲ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយមានកំរិតយឺតៗចាប់ពីឆ្នាំ១៩៩៨។ ប្រទេសជាច្រើននៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក រដ្ឋអារ៉ាប់ អាស៊ីកណ្ដាល និងអាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិចមានអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនទាបនៅកំរិតមុនបឋមសិក្សានេះ ហើយក្នុងប្រទេសក្រីក្រមួយចំនួនដែលមានជំពាក់បំណុលច្រើនការចូលរួមលើការគាំពារ និងអប់រំកុមារតូចនេះបានធ្លាក់ចុះរវាងឆ្នាំ ១៩៩៨ និង ២០០១។ គិតជាមធ្យមកុមារម្នាក់នៅអាហ្វ្រិកម្នាក់អាចរំពឹងថានឹងចំណាយពេលតែចំនួន ០,៣ ឆ្នាំសម្រាប់ការថែទាំ និងបណ្ដុះបណ្ដាលមុនបឋមសិក្សា បើប្រៀបធៀបទៅនឹង ១,៦ ឆ្នាំរបស់ក្មេងម្នាក់នៅអាមេរិក ឡាទីន និងការ៉ាប៊ី និង ២,២ ឆ្នាំរបស់ក្មេងម្នាក់នៅអឺរ៉ុបខាងត្បូង និងអាមេរិកខាងជើង។ បើទោះបីជាភាពខុសគ្នានៃយេនឌ័រគិតជាតួលេខពុំមានលក្ខណៈទូលំទូលាយនៅកំរិតគាំពារ និងអប់រំកុមារតូចមានចំនួនតិចជាងនៅបឋមសិក្សាក្ដី ក៏គម្លាតនៃការចូលរួមរៀនរបស់កុមារា និងកុមារីនៅតែមានទំហំធំក្នុងប្រទេសមួយចំនួនដោយរួមទាំងប្រទេសម៉ូរ៉ុក និងប៉ាគីស្ថាន ដែលនៅក្នុងប្រទេសទាំងពីរនេះ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបរបស់កុមារីគឺមានចំនួន ៣ ភាគ ៤ នៃអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់កុមារា ឬអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបតិចជាងនេះទៅទៀត។ កុមារមកពីគ្រួសារក្រីក្របំផុតទទួលបានផលប្រយោជន៍ច្រើនបំផុតពីកម្មវិធីគាំពារ និងអប់រំកុមារតូច បើពិនិត្យទៅលើការ គាំពារសុខភាព និងការអប់រំ។ ទោះជាយ៉ាង នេះក៏ដោយទិន្នន័យបង្ហាញថា កុមារទាំងនោះជាច្រើននាក់ពុំបាន ទទួលកម្មវិធី នោះទេ។ កម្មវិធីនោះមានលំអៀងទៅប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងទីប្រជុំជន និងគ្រួសារអ្នកមាន។

កុមារកូនគ្រួសារក្រីក្រនឹងទទួលបានប្រយោជន៍ច្រើនពីការផ្ដល់សេវាគាំពារ និងអប់រំកុមារតូច។ កម្មវិធីនោះនឹងយកចិត្តទុកដាក់លើកការថែទាំ អនាម័យសុខភាព និងអប់រំ ហើយបើតាមទិន្នន័យបង្ហាញថា កុមារទាំងនោះច្រើនត្រូវគេទាត់ចោលមិនឲ្យទទួលការអប់រំ

ការវាយតម្លៃគុណភាពនៃកម្មវិធីគាំពារ និងអប់រំកុមារតូចគឺជាការលំបាកទាំងទ្រឹស្ដី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ហើយការនេះពុំបានដោះស្រាយឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយនៅកំរិតអន្តរជាតិ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ភាគច្រើនដែលធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃការរៀនសូត្របានធ្វើការវាស់វែងពីឥទ្ធិពលនៃការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីគាំពារ និងអប់រំកុមារតូច ពោលគឺការរីកចម្រើន និងលទ្ធផលនៅសាលាបឋមសិក្សា។ អត្រាផលធៀបសិស្ស/គ្រូនៅកំរិត គាំពារ និងអប់រំកុមារតូចមានកំរិតខ្ពស់បំផុតនៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក (២៥:១ ឬច្រើនជាងនេះនៅក្នុងប្រទេសស្ទើរតែពាក់កណ្ដាល) និងមានកំរិតទាបបំផុតនៅអឺរ៉ុបកណ្ដាល និងខាងកើត និងអាស៊ី កណ្ដាល (ក្រោម ១៥:១ ក្នុងប្រទេស ៣នៃប្រទេស ៤)។ ភស្តុតាងពី ប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យម និងខ្ពស់បង្ហាញថា បុគ្គលិកនៅកំរិតមុនបឋមសិក្សាត្រូវបានគេចាត់ទុកថា មានកំរិតវប្បធម៌ស្មើគ្នានឹងគ្រូបឋមសិក្សា។ ផ្ទុយទៅវិញ គ្រូជាច្រើនក្នុងប្រទេសរកប្រាក់ចំណូលទាបគឺជាគ្រូជាប់កិច្ចសន្យាទទួលបានប្រាក់ខែតិច និងឆ្លងកាត់ការបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈតិចតួច ឬគ្មានទាល់តែសោះ។

អក្ខរកម្ម : ភាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបំពេញលំបាកក្នុងប្រទេស ៩

មានអនក្ខរជនពេញវ័យប្រមាណជា ៨០០ លាននាក់ ក្នុងពិភពលោកដែលត្រូវជា ១៨,៣% នៃប្រជាពលរដ្ឋពេញវ័យ។ អនក្ខរជនស្ទើរតែ ២ ភាគ ៣ ដែលត្រូវជា ៦៤% ក្នុងពិភពលោកគឺជាស្ត្រី។ អនក្ខរកម្មកំរិតធ្ងន់ធ្ងរគឺមាននៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក រដ្ឋអារ៉ាប់ និងអាស៊ីខាងត្បូង និងខាងលិចដែលតំបន់ទាំងនោះមានអត្រាអក្ខរកម្មតែចំនួនប្រមាណជា ៦០% ប៉ុណ្ណោះ។ អនក្ខរជនពេញវ័យជាង ៧០% របស់ពិភពលោក (៥៦២ លាននាក់) រស់នៅប្រទេស ៩ ប៉ុណ្ណោះគឺ ឥណ្ឌា (៣៤%) ចិន (១១%) បង់ក្លាដែស (៦,៥%) និង ប៉ាគីស្ថាន (៦,៤%)។ ការសម្រេចគោលដៅអក្ខរកម្មក្នុងការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាត្រូវពឹងផ្អែកយ៉ាងសំខាន់លើគោលនយោបាយដែលបានអនុវត្តក្នុងប្រទេសទាំងនោះ។

ក្នុងអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ កំរិតអក្ខរកម្មមានការរីកចម្រើនខ្លាំងក្នុងប្រទេសមួយចំនួន។ ឧទាហរណ៍ នៅប្រេស៊ីល អត្រាអក្ខរកម្មបានកើនពី ៨០,១%ដល់ ៨៨% ក្នុងរយៈពេល ១ ទសវត្សរ៍ ដោយមានអត្រាអក្ខរកម្មរបស់ស្ត្រីចំនួន ៨៨,៣%។

ជំនាញអក្ខរកម្មក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យក៏អាចមានទំនាក់ទំនងគ្នាជាមួយនឹងការរីកចម្រើនឈានទៅសម្រេចសកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សាដែរ។ ការស្រាវជ្រាវមួយដែលបានធ្វើឡើងក្នុង ប្រទេសនីហ្សេ ឡាវ និងបូលីវី បានបង្ហាញថា កត្តាដែលនាំឲ្យកុមារបោះបង់ចោល សាលារៀនមានកំរិតខ្ពស់បំផុតនៅក្នុងចំណោមមាតា

---

៤. វិទ្យាស្ថានស្ថិតិ UNESCO បានប៉ាន់ស្មានឡើងវិញអំពីចំនួនអនក្ខរជនដោយប្រើទិន្នន័យថ្មីចុងក្រោយ។ អត្រាស្មានបច្ចុប្បន្នប្រហែលតិចជាង ៨៦២ លាននាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០០០ ក្នុងរបាយការណ៍សកលលោកតាមដានការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ២០០៣/៤។ ការប្រើទិន្នន័យថ្មីបណ្ដាលមកពីកត្តាច្រើនយ៉ាង ដូចជា ទិន្នន័យបានមកពីជំរឿន និងអង្កេតថ្មីរបស់បណ្ដាប្រទេសជាច្រើន។ ឧ. ជំរឿនឆ្នាំ ២០០០ របស់ចិនផ្ដល់ទិន្នន័យដល់វិទ្យាស្ថានសម្រាប់គណនាចំនួនអនក្ខរជនមនុស្សចាស់នៅប្រទេសនេះ ដែលបានថយចុះជាង ៥០ លាននាក់។

ដែលមានជំនាញអក្ខរកម្មទាប។ នៅប្រទេសនីហ្សេ កុមារគ្រប់អាយុចូលរៀនបឋមសិក្សាចំនួន ៧០% ដែលមានមាតាមិនចេះអក្សរមិនបានចូលរៀនឡើយ បើប្រៀបធៀបជាមួយកុមារមានតែចំនួន ៣០% ប៉ុណ្ណោះ ដែលម្តាយរបស់កុមារទាំងនោះអាចអាន និង សរសេរយ៉ាងច្បាស់លាស់។

អត្រាអក្ខរកម្មក្នុងចំណោមយុវវ័យ (អាយុ ១៥-២៤ ឆ្នាំ) គឺជាសូចនាករណ៍ដ៏សំខាន់មួយបង្ហាញពីការរីកចម្រើនរបស់ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ ពីព្រោះថាសូចនាករណ៍នោះឆ្លុះបញ្ចាំងថា តើប្រព័ន្ធអប់រំកាលពីមួយទសវត្សរ៍កន្លងទៅបានផ្តល់ជំនាញអក្ខរកម្មមូលដ្ឋានបានល្អកំរិតណា។ អត្រាអក្ខរកម្មក្នុងចំណោមយុវវ័យគឺមានចំនួនច្រើនជាង ៧០% នៅតាមតំបន់ ទាំងអស់ ហើយវិសមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់តិចជាងវិសមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខនៅក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យ។

បំណិនជីវិត : ការខិតខំប្រឹងប្រែងវាយតម្លៃនានា

គោលដៅទី ៣នៃក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពក្រុងដាកាគឺសំដៅលើកកំពស់ឱកាសចូលរៀនសម្រាប់យុវវ័យ និងមនុស្សចាស់ជាពិសេសសិស្សដែលមិនបានទទួលផលប្រយោជន៍ពីការអប់រំមូលដ្ឋាន ឬក៏សិស្សដែលបានបោះបង់ចោលសាលា។

ប្រទេសឡាវ ម៉ាលី នេប៉ាល់ និងសេនេហ្គាល់បានចាប់ផ្តើមពិនិត្យគោលនយោបាយរួមគ្នាទៅលើគោលដៅនេះ ដោយចាត់ទុកថាជាការអភិវឌ្ឍជំនាញ។ ប្រទេសទាំងនេះបានចាប់ផ្តើមដោយធ្វើការប៉ាន់ស្មានពីតម្រូវការឲ្យមានកម្មវិធីសិក្សាដោយយកចិត្តទុកដាក់លើមូលដ្ឋាននៃកត្តាប្រជាសាស្ត្រ និងសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ហើយបានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា កម្មវិធីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ និងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈមធ្យមសិក្សាមិនឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការបុគ្គលម្នាក់ៗ និងសង្គមឡើយ។ ជាងនេះទៅទៀត កម្មវិធី និងភ្នាក់ងារផ្តល់ការអប់រំច្រើនឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការផ្សេងៗ ប៉ុន្តែធ្វើឲ្យការត្រួតពិនិត្យមានការលំបាក។ ទិន្នន័យអំពីវិសាលភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធីទាំងនោះកំររកបានណាស់។ ក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យសាមញ្ញមួយអាចកើតមានរូបរាងឡើង ប្រសិនបើគំនិតផ្តួចផ្តើមនៃប្រទេសទាំង ៤ នេះត្រូវបានពង្រីកឲ្យបានទូលំទូលាយ។

ការវាស់វែងពីការរីកចម្រើនជាសកល : សន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

ចាប់តាំងពីបានបង្ហាញនៅក្នុងរបាយការណ៍ឆ្នាំ ២០០៣ សន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាមានបញ្ចូលសន្ទស្សន៍សម្រាប់គោលដៅ៤នៃគោលដៅក្រុងដាកាទាំងអស់ពោលគឺ សកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សា អក្ខរកម្មមនុស្សចាស់ សមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខ និងគុណភាពអប់រំ។ ទិន្នន័យទាំងនេះមិនទាន់បានកំណត់ស្តង់ដាឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីគាំពារ និងអប់រំកុមារតូច (គោលដៅទី ១) និងបំណិនជីវិត (គោលដៅទី៣) នៅឡើយទេ។

សូចនាករណ៍មួយត្រូវបានគេជ្រើសរើសធ្វើជាតំណាងនៃគោលដៅនីមួយៗ ដូចជាអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនពិតតំណាងឲ្យ សកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សា អត្រាអក្ខរកម្មក្នុងចំណោមមនុស្សអាយុ ១៥ ឆ្នាំ និង លើសពី ១៥ ឆ្នាំ សម្រាប់អក្ខរកម្មជនពេញវ័យ សន្ទស្សន៍នៃការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ (សន្ទស្សន៍សមភាពយេនឌ័រគិតជាតួលេខសម្រាប់អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសរុបនៅបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា និងអត្រាអក្ខរកម្មក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យ) សម្រាប់យេនឌ័រ និងអត្រា នៃការបន្តរៀនសូត្ររហូតដល់ថ្នាក់ទី ៥។ សន្ទស្សន៍នេះប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេស ១២៧ នៅឆ្នាំ ២០០១ (ចូលមើលក្នុងប្រអប់)។

ប្រទេសនានាស្ថិតនៅទីតាំងណាតាមសន្ទស្សន៍អភិវឌ្ឍការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

- ប្រទេស ៤១ (១ ភាគ ៣នៃប្រទេសទាំងអស់) ដែលប្រទេសទាំងនោះស្ថិតនៅអាមេរិកខាងជើង និងអឺរ៉ុបខាងលិច កណ្តាល និងខាងកើតបានសម្រេច ឬស្ទើរតែបានសម្រេចគោលដៅទាំង ៤។
- ប្រទេស ៥១ មានតម្លៃសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាចន្លោះពី ០,៨០ និង ០,៩៤។ ជិតពាក់កណ្តាលនៃប្រទេសទាំងនេះដែលភាគច្រើនស្ថិតនៅអាមេរិកឡាទីនមានការអន់ថយលើគោលដៅគុណភាពនៃការអប់រំ។ កុមារក្នុងប្រទេសទាំងនោះ ដែលមានឱកាសចូលរៀន បោះបង់ចោលការរៀនសូត្រមុនកំណត់មួយផ្នែកដោយសារគុណភាពនៃការអប់រំទាប។
- ប្រទេស៣៥ មានការលំបាកខ្លាំងក្នុងការធានាសម្រេចគោលដៅគុណភាពអប់រំដែលមានតម្លៃនៃសន្ទស្សន៍ការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នានៅកំរិតមួយក្រោម ០,៨០។ ក្រៅពីនេះ មាន ២២ ប្រទេសនៅអនុតំបន់សាហារ៉ាអាហ្វ្រិក។ បញ្ហានេះក៏កើតមានក្នុងប្រទេស ៣ ដែលមានប្រជាជនច្រើនដែរ គឺប្រទេសឥណ្ឌា បង់ក្លាដែស និងប៉ាគីស្ថាន។ បញ្ហាចំរុះ ទាំងនេះត្រូវ តែលើកមកដោះស្រាយឲ្យបានព្រមៗគ្នា ប្រសិនបើចង់ធ្វើការវាស់វែងការអប់រំសម្រាប់

ការវិភាគនិន្នាការក្នុងប្រទេស៧៤ ដែលមានទិន្នន័យសម្រាប់សន្ទស្សន៍ទាំង៤ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ និង២០០១ បង្ហាញឲ្យឃើញពីដំណើរច្បាស់លាស់ឆ្ពោះទៅសម្រេចការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ប៉ុន្តែដំណើរឆ្ពោះនោះពុំមែនលក្ខណៈជាសកលឡើយ។ ៣ ភាគ ៤ នៃប្រទេសទាំងនោះមានតម្លៃនៃសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាមានការកើនឡើង។ ប្រទេសដែលមានសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាទាបរួមមានប្រទេស លីបេរីយ៉ា ម៉ូហ្សំប៊ិក តូហ្គោ និងយេម៉ែនមានការ កើនឡើងតិចតួចបំផុតគឺ ១៥% (បើប្រៀបធៀបមធ្យមភាគ ២%នៃសន្ទស្សន៍ ទាំងមូល) ចន្លោះពី ១៩៩៨ និង ២០០១។ ការនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ការរីកចម្រើនឆាប់រហ័សនៃការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាអាចកើតមានឡើងបាន ទោះបីជានៅក្នុងប្រទេសក្រីក្របំផុតក៏ដោយ ឲ្យតែមានការប្តេជ្ញាចិត្ត និងគោលនយោបាយសមស្រប។ ប្រទេសយេម៉ែនមានការរីកចម្រើនខ្លាំងនៅក្នុងផ្នែកទាំងបួននៃសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ សន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាក្នុងប្រទេសចំនួន ២០ មានការធ្លាក់ ចុះមួយផ្នែក គឺការធ្លាក់ចុះ លើអត្រាបោះបង់ការរៀនសូត្រដល់ថ្នាក់ទី ៥។

> **ការបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ការរីកចម្រើនឆាប់រហ័សនៃការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាអាចកើតមានឡើងបាន បើទោះបីជានៅក្នុងប្រទេសក្រីក្របំផុតក៏ដោយឲ្យតែមានការប្តេជ្ញាចិត្ត និងគោលនយោបាយសមស្រប។**

២. តម្លៃនៃសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាគិតរំកិលពី ០ – ១។ កាលណាតម្លៃនៃសន្ទស្សន៍ខិតជិត ១ មានន័យថា ប្រទេសនោះជិតសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួន ហើយការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាក៏ជិតសម្រេចដែរ។